

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Neveléstudományok
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Gyógypedagógia – magyar nyelven Gyógypedagógus/ Képesítés kód: L060070020

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Viselkedészavarok gyógypedagógiája						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Kálcza Jánosi Kinga adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Kálcza Jánosi Kinga adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	V	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szaktantárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					98 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					39
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					28
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	98				
3.8 A félév össz-óraszama	154				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1. A pszichológia szakterületére vonatkozó fogalmakkal való műveletek végzése</p> <p>C3. A pszichológia tárgyköréhez tartozó problémahelyzetek és ezek lehetséges megoldásainak kritikai kiértékelése</p> <p>C4. Az egyén, a csoport és a szervezet pszichológiai felmérése</p> <p>C5. Pszichológiai beavatkozások megtervezése és kivitelezése</p> <p>C6. Kapcsolatépítés és interperszonális kommunikáció a pszichológiában</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés</p> <p>Hatékony munkavégzési eljárások alkalmazása különböző hierarchikus szinteken működő, multidiszciplináris csoportokban</p> <p>A szakmai kompetenciáknak a társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön)értékelése révén</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tudományterület és az adott szakirány alapfogalmainak, elveinek és módszereinek ismerete, megértése és helyes alkalmazása 2. Az adott szakirányhoz tartozó fogalmak, helyzetek, folyamatok magyarázata és értelmezése az alapismeretek felhasználásával 3. Különböző, az adott szakirányra jellemző problémahelyzetek megoldására kidolgozott elvek és alapvető módszerek alkalmazása 4. Standard kritériumok és módszerek alkalmazása különböző fogalmak, folyamatok, programok, módszerek és elméletek minőségének, érdemeinek és korlátainak értékelésére 5. Szakprojektek kidolgozása a szakmában elfogadott elvek és módszerek alapján
--------------------------------------	--

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Bevezetés a magatartászavarok gyógypedagógiájába. A magatartászavarok történelmi áttekintése.	Bemutató	
2. A magatartászavarok meghatározása, előfordulása és osztályozása.	Bemutató	
3. A magatartászavarok okaira vonatkozó felfogások.	Bemutató, megvitatás	
4. A magatartászavarok megnyilvánulási formái a különböző életkoroknál.	Bemutató, problematizálás	
5. Figyelemhiányos/ hiperaktivitás zavar (ADHD)	Bemutató, megvitatás	
6. Viselkedészavar, Oppozíciós zavar	Bemutató, problematizálás	
7. Szorongászavarok	Bemutató, problematizálás	
8. Hangulat-zavarok	Bemutató, problematizálás	
9.Teljesítményzavarok és a viselkedészavarok kapcsolata	Bemutató, problematizálás	
10. Fizikai egészséggel kapcsolatos problémák: Ürítési és alvási zavarok és más szomatiform zavarok.	Bemutató, problematizálás	
11. Fizikai egészséggel kapcsolatos problémák: Pszichoaktív szerrel kapcsolatos zavarok.	Bemutató, problematizálás	
12. Fizikai egészséggel kapcsolatos problémák: Táplálkozási és evési zavarok.	Bemutató, problematizálás	
13. A magatartászavarok mérése és diagnózis fölállítása	Bemutató	
14. A magatartászavarok kezelésében alkalmazható módszerek	Bemutató	

Könyvészet

- American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*, Fifth Edition. Arlington, VA, American Psychiatric Association.
- Dozois, D. J. A. (Ed.). (2019). *Abnormal Psychology: Perspectives* (6th Edition). Toronto, Ontario: Pearson.
- Kalcza-Janosi K. (2019). *Érzelmi és viselkedészavarok gyógypedagógiája. Tanulmányi útmutató*. Rubicon sorozat. Universitatea Babeș Bolyai. Presa Universitară Cluj Napoca. ISBN. 978-606-37-0514-4
- Kauffman, J. M. and Landrum, T. J. (2013) *Characteristics of Emotional and Behavioral Disorders of Children and Youth*. 10th edn. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice-Hall.
- Mash, E.J. & Wolfe, D.A. (2016). *Abnormal Child Psychology*. 6th Edition. Belmont, CA: Wadsworth, CengageLearning.
- Ranschburg J. (2012). *Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban*. Budapest: Saxum Kiadó
- Scott S. (2012). Conduct disorders. In Rey JM (ed), *IACAPAP e-Textbook of Child and Adolescent Mental Health*. Geneva: International Association for Child and Adolescent Psychiatry and Allied Professions.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető, követelmények megbeszélése A „normális” és az „abnormális” kritériumai (<i>Minék alapján mondom egy gyerekre, hogy rossz? Mi a normális viselkedés?</i>)	Bemutató. Kérdés, ötletbörze. Előzetes tudás aktivizálása.	
2. A viselkedészavarok diagnosztikai kritériumai. (<i>DSM V</i>) és a leggyakrabban előforduló komorbid kórképek	Fogalmak tisztázása, dokumentum elemzése	
3. Rizikófaktorok, veszélyeztetettség és megelőzés (<i>Deviáns viselkedés veszélyeztetettség skála</i>) A nevelési stílus hatása a személyiségfejlődésre. (<i>Nevelői attitűd vizsgálata</i>)	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
4. A viselkedészavarok diagnosztizálásának nehézségei. A viselkedésproblémák vizsgálatának lépései. Komorbiditás és differenciáldiagnosztika.	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
5. Figyelemhiányos/ hiperaktivitás zavar (ADHD): ADD és ADHD differenciálása és vizsgálata.	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
6. A deviáns viselkedés. A destruktív magatartás. Az agresszió megnyilvánulási formái: differenciáldiagnosztika és felmérés (<i>Gyermekviselkedés kérdőív/CBCL, SDQ/komplex viselkedés szűrési kérdőív</i>)	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
7. Szorongászavarok: mérőeszközök és felmérés.	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
8. Hangulatzavarok: mérőeszközök és felmérés Hangulatzavarok és az öngyilkosság.	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
9. Kifejezetten iskolai problémák zavarainak összefüggése a magatartásproblémákkal. A kognitív zavarok és a viselkedés-és magatartásproblémák együttes előfordulása. Magatartászavar, mint elsődleges v. másodlagos sérülés.	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	

10. Tic zavarok. Impulzuskontroll zavarok	Bemutató, megvitatás	
11. Addikciók (alkohol, drog): felmérés és prevenció.	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
12. Táplálkozási zavarok: anorexia és bulimia differenciálása, felmérés és prevenció.	Bemutató, megvitatás, esetelemzés	
13. Viselkedésterápiás eljárások, a prevenció jelentősége. A terápia szempontjai, lépései.	Bemutató, csoportmunka, gyakoroltatás.	
14. A beavatkozási terv felépítése. Témák rendszerezése, esetmegbeszélés, összefoglalás.	Csoportmunka, gyakoroltatás Szintézis, kérdés	

Könyvészet

American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*, Fifth Edition. Arlington, VA, American Psychiatric Association.

Dozois, D. J. A. (Ed.). (2019). *Abnormal Psychology: Perspectives* (6th Edition). Toronto, Ontario: Pearson.

Kalcaza-Janosi K. (2019). *Érzelmi és viselkedészavarok gyógypedagógiája. Tanulmányi útmutató*. Rubicon sorozat. Universitatea Babeş Bolyai. Presa Universitara Cluj Napoca. ISBN. 978-606-37-0514-4

Kauffman, J. M. and Landrum, T. J. (2013) *Characteristics of Emotional and Behavioral Disorders of Children and Youth*. 10th edn. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice-Hall.

Mash, E.J. & Wolfe, D.A. (2016). *Abnormal Child Psychology*. 6th Edition. Belmont, CA: Wadsworth, Cengage Learning.

Ranschburg J. (2012). *Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban*. Budapest: Saxum Kiadó

Scott S. (2012). Conduct disorders. In Rey JM (ed), *IACAPAP e-Textbook of Child and Adolescent Mental Health*. Geneva: International Association for Child and Adolescent Psychiatry and Allied Professions.

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező Pszichológusok Deontológiai Kódexe (www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően

A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)

A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga	Kizáró jelleggel min. átmenő jegy (5,00)	50%
	Zárthelyi (parciális)		10%
10.5 Szeminárium / Labor	Jegyzőkönyvek		10%
	Esettanulmány		30%
	Jelenlét	Mín. 85%	
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			

Ha a félévi vizsgán nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett

Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni). A távoktatásos hallgatók kontaktórákon való részvétele kötelező, ez a vizsgára való jelentkezés előfeltétele.

A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében bepótolandó igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni).

A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.

A félévközbeleni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

06.09.2021

Dr. Kálcza Jánosi Kinga adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

06.09.2021

Dr. Kiss Szidónia docens